

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА «СОЦІОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ У ФАРМАЦІЇ»

(назва освітнього компонента)

для здобувачів вищої освіти 4 курсу денної форми здобуття освіти
Освітньої програми «Фармація»
Спеціальності «226 Фармація, промислова фармація»
Галузі знань «22 Охорона здоров'я»
Другого (магістерського) рівня вищої освіти

ВИКЛАДАЧІ

Інформація про викладача

ВОЛКОВА Аліна Вікторівна	доцент кафедри соціальної фармації, кандидат фармацевтичних наук, доцент	volkova.nuph@gmail.com	https://socpharm.nuph.edu.ua/category/teachers/volkova-alina-viktorivna/
ОВАКІМЯН Ольга Сергіївна	доцент кафедри соціальної фармації, кандидат соціологічних наук, доцент	o.ovakimian.stud.nfau@gmail.com	https://socpharm.nuph.edu.ua/category/teachers/ovakimyan-olga-sergiyivna/

- 1. Назва закладу вищої освіти та підрозділу:** Національний фармацевтичний університет, кафедра соціальної фармації
- 2. Адреса кафедри:** 61168, м. Харків, вул. Валентинівська, 4, 3-4 й поверхи.
- 3. Веб-сайт кафедри:** www.socpharm.nuph.edu.ua
- 4. Консультації:** відбуваються онлайн відповідно до графіку, який розміщено на сайті кафедри соціальної фармації (за посиланням <https://socpharm.nuph.edu.ua/informacziya-dlya-zdobuvachiv-vyshhoyi-osvity-na-period-karantynu/>).
- 5. Анотація освітнього компонента:** Предметом вивчення освітньої компоненти «Соціологічні дослідження у фармації» є теоретико-прикладні аспекти використання соціологічних інструментів для вирішення проблем фармацевтичного сектору галузі охорони здоров'я. Знання теоретичних основ освітньої компоненти дозволять майбутнім фармацевтам ефективно працювати з відкритими даними, професійно аналізувати результати соціологічних досліджень, проводити власні дослідження, спрямовані на вивчення різних аспектів роботи. Освітня компонента входить до циклу вибіркових дисциплін професійної та практичної підготовки на здобуття другого магістерського рівня галузі знань «22 Охорона здоров'я». Форма семестрового контролю успішності навчання – залік.
- 6. Мета викладання освітнього компонента:** полягає в формуванні системних знань щодо використання на практиці базових соціологічних інструментів для дослідження конкурентного середовища, поведінки споживачів, внутрішнього середовища фармацевтичних підприємств.
- 7. Компетентності відповідно до освітньої програми:**
Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК):
ЗК 1. Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.
ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, приймати обґрунтовані рішення.
ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 7. Здатність до адаптації та дії у новій ситуації.

ЗК 12. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

Hard-skills / Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

ФК 17. Здатність організовувати і здійснювати загальне та маркетингове управління асортиментною, товарно-інноваційною, ціновою, збутовою та комунікативною політиками суб'єктів фармацевтичного ринку на основі результатів маркетингових досліджень та з урахуванням ринкових процесів на національному і міжнародному ринках, управляти ризиками в системі фармацевтичного забезпечення.

8. Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 2. Застосовувати знання з загальних та фахових дисциплін у професійній діяльності.

ПРН 7. Виконувати професійну діяльність з використанням креативних методів та підходів.

ПРН 12. Аналізувати інформацію, отриману в результаті наукових досліджень, узагальнювати, систематизувати й використовувати її у професійній діяльності.

ПРН 29. Забезпечувати конкурентоспроможні позиції та ефективний розвиток фармацевтичних організацій на основі проведеної дослідницької роботи за усіма елементами комплексу маркетингу.

9. Статус освітнього компонента: вибіркова.

10. Пререквізити освітнього компонента: базується на вивченні освітньої компоненти «Вступ до фаху»; передбачає інтеграцію викладання з освітніми компонентами «Організація та економіка фармації», «Фармацевтичний менеджмент та маркетинг», «Медичне та фармацевтичне товаровознавство», «Фармацевтичне право та законодавство»; є підґрунтям вивчення «Соціальної фармації», сприяє формуванню вмінь застосувати знання в процесі подальшого навчання й у професійній діяльності.

11. Обсяг освітнього компонента: 3 ECTS – 90 годин. 36 годин аудиторних занять, з них – 18 годин лекцій, практичні заняття - 18 години, самостійна робота - 54 години.

12. Організація навчання:

Методи навчання:

- пояснювальний (інформаційно-репродуктивний) метод: Lecture-based learning – лекції;
- репродуктивний метод: традиційні практичні заняття;
- проблемне викладання: Case-based learning – метод кейсів;
- частково-пошуковий метод: Project-based learning – метод проєктів;
- дослідницький метод: Research-based learning – участь в науково-дослідницькій роботі.

Зміст освітньої компоненти:

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи організації та проведення соціологічних досліджень у фармації

Тема 1. Соціологічне дослідження: сутність, напрями, функції, принципи застосування у фармації

Тема 2. Види, план та програма соціологічних досліджень

Тема 3. Методологічний розділ програми соціологічного дослідження

Тема 4. Методичний та організаційний розділ програми соціологічного дослідження

Тема 5. Загальна характеристика методів збору соціологічної інформації. Фокус група як метод дослідження у фармації

Тема 6. Соціологічна анкета як інструмент опитування у фармації

Тема 7. Вибірки: основи формування та розрахунків

Змістовий модуль 2. Практичне застосування соціологічних досліджень у фармації

Тема 8. Результати досліджень: особливості представлення та інтерпретації результатів

Тема 9. Підсумкові документи дослідження

Організація самостійної роботи: Самостійна робота включає в себе виконання завдань прикладного дослідницького проєкту в рамках освітнього компонента з метою закріплення теоретичного матеріалу.

13. Види та форми контролю:**Види та форми контролю:***Поточний контроль:*

Контроль знань на кожному занятті: усне/письмове опитування, виконання теоретичних завдань, вирішення практичних (ситуаційних) завдань.

Контроль змістових модулів: розв'язання ситуаційного (практичного) завдання, презентація результатів прикладного дослідницького проекту.

Умови допуску до контролю змістових модулів: для допуску до контролю змістового модуля 2 необхідна наявність мінімальної кількості балів за заняття змістового модулю 1, за контроль змістового модулю 1.

Семестровий контроль:

Форма семестрового контролю: семестровий залік

Умови допуску до семестрового контролю: поточний рейтинг 60 та більше балів, відсутність невідпрацьованих пропусків практичних занять, виконання всіх вимог, які передбачені робочою програмою освітнього компонента.

14. Система оцінювання з освітнього компонента:***Оцінювання засвоєння тем освітнього компонента під час занять:***

<i>Номер теми (заняття) освітнього компонента</i>	<i>Максимальна кількість балів за тему</i>	<i>Розподіл максимальної кількості балів за заняття за видами робіт</i>	<i>Види робіт, за які здобувач отримує бали</i>
<i>Змістовий модуль 1 Теоретичні основи організації та проведення соціологічних досліджень у фармації</i>			
Тема 1.	5	1 бал (20% оцінки за заняття)	Оцінювання теоретичних знань (усне опитування)
		1,5 балів (30% оцінки за заняття)	Оцінювання теоретичних знань (виконання теоретичних завдань)
		2,5 балів (50% оцінки за заняття)	Оцінювання практичних умінь та навичок (вирішення практичних (ситуаційних) завдань)
Тема 2.	5	1 бал (20% оцінки за заняття)	Оцінювання теоретичних знань (усне опитування)
		1,5 балів (30% оцінки за заняття)	Оцінювання теоретичних знань (виконання теоретичних завдань)
		2,5 балів (50% оцінки за заняття)	Оцінювання практичних умінь та навичок (вирішення практичних (ситуаційних) завдань)
Тема 3.	5	1 бал (20% оцінки за заняття)	Оцінювання теоретичних знань

			(усне опитування)
		1,5 балів (30% оцінки за заняття)	Оцінювання теоретичних знань (виконання теоретичних завдань)
		2,5 балів (50% оцінки за заняття)	Оцінювання практичних умінь та навичок (вирішення практичних (ситуаційних) завдань)
Тема 4.	5	1 бал (20% оцінки за заняття)	Оцінювання теоретичних знань (усне опитування)
		1,5 балів (30% оцінки за заняття)	Оцінювання теоретичних знань (виконання теоретичних завдань)
		2,5 балів (50% оцінки за заняття)	Оцінювання практичних умінь та навичок (вирішення практичних (ситуаційних) завдань)
Тема 5.	10	2 бал (20% оцінки за заняття)	Оцінювання теоретичних знань (усне опитування)
		3 балів (30% оцінки за заняття)	Оцінювання теоретичних знань (виконання теоретичних завдань)
		5 балів (50% оцінки за заняття)	Оцінювання практичних умінь та навичок (вирішення практичних (ситуаційних) завдань)
Тема 6.	10	2 бал (20% оцінки за заняття)	Оцінювання теоретичних знань (усне опитування)
		3 балів (30% оцінки за заняття)	Оцінювання теоретичних знань (виконання теоретичних завдань)
		5 балів (50% оцінки за заняття)	Оцінювання практичних умінь та навичок (вирішення практичних (ситуаційних) завдань)

Тема 7.	5	<i>1 бал (20% оцінки за заняття)</i>	<i>Оцінювання теоретичних знань (усне опитування)</i>
		<i>1,5 балів (30% оцінки за заняття)</i>	<i>Оцінювання теоретичних знань (виконання теоретичних завдань)</i>
		<i>2,5 балів (50% оцінки за заняття)</i>	<i>Оцінювання практичних умінь та навичок (вирішення практичних (ситуаційних) завдань)</i>
Всього балів за змістовий модуль 1:		45	
Змістовий модуль 2 Практичне застосування соціологічних досліджень у фармації			
Тема 8.	10	<i>2 бал (20% оцінки за заняття)</i>	<i>Оцінювання теоретичних знань (усне опитування)</i>
		<i>3 балів (30% оцінки за заняття)</i>	<i>Оцінювання теоретичних знань (виконання теоретичних завдань)</i>
		<i>5 балів (50% оцінки за заняття)</i>	<i>Оцінювання практичних умінь та навичок (вирішення практичних (ситуаційних) завдань)</i>
Тема 9.	10	<i>2 бал (20% оцінки за заняття)</i>	<i>Оцінювання теоретичних знань (усне опитування)</i>
		<i>3 балів (30% оцінки за заняття)</i>	<i>Оцінювання теоретичних знань (виконання теоретичних завдань)</i>
		<i>5 балів (50% оцінки за заняття)</i>	<i>Оцінювання практичних умінь та навичок (вирішення практичних (ситуаційних) завдань)</i>
Всього балів за змістовий модуль 2:		20	
Всього балів за модуль:		65	

Вивчення освітнього компонента здобувачами вищої освіти можливе за допомогою неформальної освіти. Замість виконання видів робіт з теми 1-7 освітнього компонента можуть зараховуватись такі види робіт здобувача вищої освіти:

– проходження дистанційних курсів з використання сучасних освітніх технологій на платформах Prometheus (онлайн-курс «Соціологія та соціальні дослідження: що, як, навіщо?» https://prometheus.org.ua/course/course-v1:IRF+SOC101+2015_T1) (за наявності відповідного документу (сертифікату з визначеними ПРН) про закінчення онлайн-курсу, надання копії викладачу).

Замість виконання видів робіт з теми 8-9 освітнього компонента можуть зараховуватись такі види робіт

здобувача вищої освіти:

– участь у прикладних дослідженнях (в розробці анкетних форм, проведенні прикладних соціологічних досліджень, обробці результатів дослідження, підготовці звіту, презентації результатів тощо, що підтверджується демонстрацією відповідних матеріалів).

Оцінювання здобувачів за видами робіт під час занять:

Види робіт, за які здобувач отримує бали	Максимальна кількість балів
Оцінювання теоретичних знань (усне опитування)	13
Оцінювання теоретичних знань (виконання теоретичних завдань)	19,5
Оцінювання практичних умінь та навичок (вирішення практичних (ситуаційних) завдань)	32,5
<i>Всього балів:</i>	<i>65</i>

Оцінювання під час контролю змістових модулів:

Види робіт, за які здобувач отримує бали	Розподіл максимальної кількості балів за контроль змістового модуля за видами робіт	Максимальна кількість балів за контроль змістового модуля
Змістовий модуль 1 Теоретичні основи організації та проведення соціологічних досліджень у фармації		
розв'язання ситуаційного (практичного) завдання	5	5
Змістовий модуль 2 Практичне застосування соціологічних досліджень у фармації		
презентації результатів прикладного дослідницького проєкту	30	30
Всього балів за контроль змістових модулів:		35

Оцінювання самостійної роботи здобувача освіти: Самостійна робота передбачає виконання завдань (індивідуального) прикладного дослідницького проєкту

Види робіт, за які здобувач отримує бали	Максимальна кількість балів
Підготовка та реалізація прикладного дослідницького проєкту	10
Підготовка презентації	5
Презентація результатів прикладного дослідження	15
<i>Всього балів:</i>	<i>30</i>

Шкала оцінювання семестрового заліку:

При вивченні освітнього компонента застосовується декілька шкал оцінювання: 100-бальна шкала, недиференційована («зараховано», «не зараховано») двобальна шкала та рейтингова шкала ECTS. Результати конвертуються із однієї шкали в іншу згідно таблиці.

Сума балів за 100-бальною шкалою	Шкала ECTS	Оцінка за недиференційованою шкалою
90-100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	

64-73	D	не зараховано
60-63	E	
35-59	FX	
1-34	F	

15. Політики освітнього компонента:

Політика щодо академічної доброчесності. Ґрунтується на засадах академічної доброчесності, наведених в ПОЛ «Про заходи щодо запобігання випадків академічного плагіату у НФаУ». Списування при оцінюванні успішності здобувача вищої освіти під час контрольних заходів на практичних (семінарських, лабораторних) заняттях, контролю змістових модулів та семестрового екзамену заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування викладачем.

Політика щодо відвідування занять. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відвідувати навчальні заняття (ПОЛ «Про організацію освітнього процесу НФаУ») згідно з розкладом (<https://nuph.edu.ua/rozklad-zanyat/>), дотримуватися етичних норм поведінки.

Політика щодо дедлайнів, відпрацювання, підвищення рейтингу, ліквідації академічної заборгованості. Відпрацювання пропущених занять здобувачем вищої освіти здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про відпрацювання здобувачами пропущених навчальних занять та порядок ліквідації академічної різниці в навчальних планах у НФаУ» згідно з встановленим на кафедрі графіком відпрацювань пропущених занять. Підвищення рейтингу та ліквідація академічної заборгованості з освітнього компонента здійснюється здобувачами освіти відповідно до порядку, наведеного в ПОЛ «Про порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у НФаУ». Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених кафедрою для виконання видів письмових робіт з освітнього компонента. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – до 20% від максимальної кількості балів за даний вид роботи.

Політика щодо оскарження оцінки з освітнього компонента (апеляцій). Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження (апеляцію) оцінки з освітнього компонента, отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про оскарження результатів семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти у НФаУ».

Політика щодо визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти. Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті відповідно до ПОЛ «Про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти у НФаУ».

В рамках академічної свободи викладача замість виконання видів робіт з теми освітнього компонента можливим є зарахування неформальної освіти здобувача вищої освіти.

16. Інформаційне та навчально-методичне забезпечення освітнього компонента:

Обов'язкова література	<ol style="list-style-type: none"> 1. Робочий зошит для аудиторної роботи здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми «Фармація» з освітньої компоненти «Соціологічні дослідження у фармації» / А.В. Волкова, О.С. Овакімян. – Х.: НФаУ, 2023. 2. Сабатовська-Фролкіна І. С. Соціологічні дослідження в освіті [Текст] : метод. рек. для магістрантів спец. 8.18010021 "Педагогіка вищої школи" / І. С. Сабатовська ; НФаУ. - Х. : [НФаУ], 2014. - 56 с. 3. Соціологічні дослідження ефективності роботи багатопрофільної приватної клініки [Текст] / В. М. Михальчук [та ін.] // Український медичний часопис. - 2019. - Т. 1, № 6. - С. 44-46.
Додаткова література для поглибленого вивчення освітнього компонента	<ol style="list-style-type: none"> 1. Лилик Ірина Ринок маркетингових досліджень в Україні 2019 рік: експертна оцінка та аналіз УАМ // Маркетинг в Україні. – 2020. – №1. – С. 4-29.

	<p>2. Маркетингові дослідження : навч. посіб. / Л. С. Безугла, Т. В. Ільченко, Н. І. Юрченко та ін. – Дніпро: Видавець Біла К.О., 2019. – 300 с.</p> <p>3. Маркетингові дослідження асортименту контрастних лікарських засобів, репрезентованих на фармацевтичному ринку України / Т. А. Пальчевська, О. П. Баула, О. О. Салій, В. І. Бессарабов, Г. В. Тарасенко, Г. Г. Куришко // Фармацевтичний часопис. – 2020. – № 1 (53). – С. 66-74.</p> <p>4. Маркетингові дослідження: підручник / Н. С. Косар, О. Б. Мних, Є. В. Крикавський, С. В. Леонова. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. – 460 с.</p> <p>5. Методологія та методи соціальних досліджень: навчальний посібник / Ю.В. Борисова. – К.: ДЦССМ, 2023.</p> <p>6. Стандарти щодо проведення соціальних та маркетингових досліджень [Електронний ресурс] : [етичний кодекс, стандарти якості, стандарти ESOMAR] / [ген. дир. І. Лилик] // Українська асоціація маркетингу : [сайт всеукраїнської громадської організації]. – Режим доступу: http://uam.in.ua/ukr/standarts. – Дата звернення 05.01.2022. – Назва з екрана.</p> <p>7. Старостіна А.О. Маркетингові дослідження: визначення мети та практика розробки анкети (на прикладі ризиків споживачів на ринку вина) / А. О. Старостіна, В. А. Кравченко // Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Серія: Економіка. – 2015. – №8 (175). – С. 6-12.</p> <p>8. Федорченко А.В. Основні способи збору електронних адрес клієнтів / А.В. Федорченко, І.В. Пономаренко // Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку. – 2019. – № 18. – С. 31–39.</p> <p>9. Єрескова Т. В. Методологія та методи соціологічних досліджень [Текст] : практикум : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Т. В. Єрескова, О. В. Мазурик, Н. О. Никифорова. - Донецьк : Східний видавничий дім, 2021. – 230.</p> <p>10. Паніна Н. В. Технологія соціологічного дослідження [Текст] : курс лекцій / Н. В. Паніна ; наук. ред. В. І. Паніотто ; НАН України, Інститут соціології. Вища школа соціології. - 2-ге вид., доп. - К. : [б.в.], 2017. - 320 с.</p> <p>11. Технології прикладних соціологічних досліджень [Текст] : навч.-метод. посібник / наук. ред. Ю. Саєнко. – К. : Ін-т соціології, 2018. - 124 с.</p>
<p>Актуальні електронні інформаційні ресурси (журнали, сайти тощо) для поглибленого вивчення освітнього компонента</p>	<p>1. Архів журналу «Соціологія: теорія методи, маркетинг». URL: http://stmm.in.ua/archive/</p> <p>2. Інститут соціології НАН України. URL: http://i-soc.com.ua/</p> <p>3. International Sociology: SAGE Journals. URL: https://journals.sagepub.com/home/iss</p> <p>4. Київський міжнародний інститут соціології. URL: https://www.kiis.com.ua/</p> <p>5. Портал «Медіаосвіта і медіаграмотність». URL: http://medialiteracy.org.ua/</p> <p>6. Соціологічна асоціація України. URL: http://www.sau.kiev.ua/</p> <p>7. Соціологічна група «Рейтинг». URL: http://ratinggroup.ua/</p> <p>8. Соціологія та соціальні дослідження: що, як, навіщо? Онлайн курс на платформі Prometheus. URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/IRF/SOC101/2015_T1/about</p> <p>9. SOCIS: Центр соціальних та маркетингових досліджень. URL: http://socis.kiev.ua/ua/</p> <p>10. Український інститут соціальних досліджень імені Олександра Яременка. URL: http://www.uisr.org.ua/</p>

	<p>11. Фонд Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва. URL: https://dif.org.ua/</p> <p>12. Центр Разумкова. URL: http://razumkov.org.ua/</p> <p>13. Центр соціальний моніторинг. URL: https://smc.org.ua/</p> <p>14. ESOMAR. Global Market Research 2022 [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: https://ana.esomar.org/documents/global-market-research-2022</p>
Система дистанційного навчання Moodle	https://pharmel.kharkiv.edu/moodle/course/view.php?id=4376

17. Матеріально-технічне та програмне забезпечення освітнього компонента:

Технічне забезпечення – комп'ютер, відеокамера, мультимедійний проектор, екран.

Програмне забезпечення: Microsoft Word, Excel, Power Point, Acrobat rider, Google Workspace for Education Standard, ZOOM, MOODLE.